

pre totii acei-a, cari la alegerea deputatiloru dietali aru impedece s'eu restringe pre colegii loru alegatori in exercerea libera a principiiloru loru, s'eu prin atacare factica s'eu prin amenintiare cu forti'a; precum si pre acei-a, cari peccatuescu s'eu agita contra securitatii individuale.

3) Acei primari comunali, cari in asta privintia nu si-aru implini detorintia, s'eu aru fi partiali, vice-comitele si respective judele cercualu numai decatu s'e-i suspinda d'in officie si se incepa investigatiune contra loru.

4) Comitii supremi, judele regeseu supremu etc. voru grigi, ca acesta ordinatiune se se executa cu cea mai mare strictetia; contra aceloru officiali judecatoresci inse, cari in asta privintia ar' fi lenesi s'eu peccatosi, se se incepa numai decatu investigatiune si se se suspinda d'in officie.

Comitatulu Satu-Mare, 20. aprile, 1872.

Unu „se luamu aminte“ c'atra Sinodulu prov. de Alb'a-Iuli'a.

Cetindu in Numerulu 37. „Feder.“ ca Pr. SS. Metropolitanulu si Archi-Episcopulu Dr. Ioanu Vancea s'a decisu a pasf in urmele maritiloru sei antecessori, convocandu Sinodulu provincialu nra domini'a. Temei la Blasiu, nemistificat'a fontana a romanismului; era de alta parte sciindu, ca la acellu Sinodu e chiamatu si egumenulu monastirei Bicsadului, prin urmare s'ar pot'e ventilla si caus'a monastireloru d'in provinci'a romana; de-si Pr. SS. metropolitanulu, ca fostu episcopu gherlanu, are deplina cunoscintia despre sistem'a si personele, prin cari ad lubitum si gratia provincialiloru rusesci si teutoni se profanedia, voiam se d'icu guvernedia acesta monastire bicsadana; — ca unulu, carele potu ave si mai deplina esperintia despre injuriile si vessatiunile, caroru-a sunt espusi membrii romani in acea provincia, cugetu ca nu mi se va lua in nume de reu, daca cu acesta ocaziune voru face putiena lumina preste monastirea Bicsadului si membrii romani d'in ordinea religiosa a Marelui Vasiliu.

Monasteri'a Bicsadului e asediata in Tier'a-Oasiului, t'ienutu curatu romanescu.

Acesta monasteria are posesiune preste 400. jugere de parentu, vinee frumoase, gradine estinse, si cellu putienu — d'in liturgie, serindarie, fondatiuni — venitu anuala 2000 fl. v. a.

Acesta posesiune e donatiune curatu romanesca, facuta de credinciosii Bicsadani si cati-va Trijani; intru a caroru-a otare, ca anim'a in corpu, e asediata acesta monastire.

Venitulu amintitu anuala isvorese era-si numai si numai d'in sudorea romaniloru, ca-ci putienii rusi, teutoni, cari se abatu candu si candu la acesta monasteria, nu au natur'a, ca se daruesca, ci ca se cersiesca elemosina.

Cu tote aceste, D. Redactoru! in acesta monastire carti rituale, octoicu, mineu, etc., romanesci nu vei afla; tote constructiuni d'icu nu s'au facu la Bicsadu, ca si unu romanu nu s'a amintitu neci odinora.

Aici pote veti veni la prepusulu, ca si cum ordulu a cestu-a nu a dispusu cu romani cualificati! tocma d'in contra; — acestu ordu neci una-data nu a numeratu mai putieni membri romani, decatu 6—8. — C'atu despre cualificatiune s'eu moralitate, de cum-va sortea i nascea prin Gallici'a si Verhovina, atunci la tota intemplantia toti erau egumeni si provinciali; inse assiom'a ordului acestu-a a fostu, este si va fi, ca „slavulu se manuedie sbiciulu, era Romanulu se suporte jugulu,“ si pentru aceea nu a reesitu neci una-data egumenu romanu.

Daca nu-mi credi, D. Redactoru! pottimu la esemple. In monasteri'a bicsadana si adi vieidia unu venerandu parinte romanu, care, pentru innascut'a-i pietate, adeverata moralitate, si essactitatea sa in agendele salle oficiose a meritatu stim'a si reverintia poporului, potu dice a Comitatalulu intregu; — fara alu carui serviciu, liturgie etc., venitululu mai susu desemnatu ar' scade la una cifra neinsemnata; — acestu incaruntitu romanu in restempu de 40 ani nu a fostu gradatu neci baremu la oficiulu de Vicariatu, ci pana candu nisce inepti, betivi si nemorali rusi si teutoni se inbuibedia in venitululu monastirei; pana candu, nisce parveniti de cucuveici spendedia pre scopuri, cari profanedia ordulu, palmuescu moral'a cristiana si demoralisedia bietulu poporu romanu, (se pote vede archivulu diecesei gherlane cu Zelay si Bihary), — acestu bietu Caraianu recitedia la ore, celebredia liturgie, si resplat'a i este ca ambla mai descultiu ca unu sclavu, petecosu ca vai de ellu, pentru ce-va vesmentariu s'eu caputare si de 10 ori e silitu se cera grat'a egumentulu seu.

D'in contra, toti egumenii, precum si cellu de facia, chiamatu la Sinodulu provincialu, de-si nu au altu oficiu, de catu se cetesca politica magara si se fia inimicii cei mai astuti ai romanismului, — inaintea loru romanulu nu are altu nume s'eu epitete, decatu hotiu, stupidu, demnu de furci, de-si nu sunt chiamati spre altu-ce, decatu a manca si be bine, catu si candu li doresce stomaculu — a spes'a frumosulu venitu alu monastirei in caleterie la ori ce feliu de adunari, numai fia acelle contrarie romanismului; — d'icu, acesti Egumeni rusnaci si teutoni pre contra si sudorea bietulu romanu ducu una rolla aristocratica; ba in ingamfarea loru ajunsera acolo, de Cuvios'a sa Iacintu Beniaminu s'a fotografatu cu cruce la peptu?! — Si pentru ce nu? candu branza nu costa bani, candu sciu, ca corbu la corbu nu scote ochii, si candu sunt asigurati, ca membrii romani, sunt osenditi la tacere mormentale prin obedientia orba, era guvernulu diecesanu nu se folosesce de dreptulu seu, a supraveghia starea si moralitatea claustrului prin cutare organu oficiale.

Pre langa amintitulu membru, in acestu ordu mai sunt cinci romani, d'intre cari Isaia Iorvay e singur'a capacitate a ordului intregu; insi-si rusnaci recunosc prevalenti'a cualificatiunii romaniloru, inse pentru aceea ve potu asicurat, D. Redactoru, ca Egumenu (de provincialu neci ca amintescu) nu va ajunge neci unulu in veci; pentru-ca, dupa regulele ordului, tote oficiele se implu prin maioritatea voturiloru; siese romani facia cu 30 rusnaci, cari nu au altu semtiu mai desvoltatu in animele loru decatu ura neimpacata contra romanismului, nu potu ajunge la maioritate de voturi in veci, prin urmare monastirea Bicsadului, donatiunile si darurile romaniloru voru fi totu t'iti'a de suptu in gurele dillei voru fi totu batu-jocur'a strainiloru pana candu acesta monastire dismembrandu-se de cea rusesca, se va infintia alta Provincia romana pentru tote claustrele esistende, cu acea conditiune expresa inse, ca la monastirea Bicsadului se se infintiedie una scola normale cu duoi professori religiosi.

Am spusu, pentru ca cei chiamati la acellu sinodu provincialu se nu aiba mantuintia inaintea posteritatii ca nu au cunoscutu reulu.

Diabolus Rotae.

D'in cottulu Alb'a-Inferiora.

De-si cam tardiu, ca totu de-a-una pana acum, romamea d'in marele principatu alu Ardélului era-si incepe a se misca, a da semne de vietia; nu pricepu sub aceste miscari meteoricele svercolari ale unoru asié numiti „activisti“, ca-ci principulu acestoru-a n'a datu de resunetu in neci una parte a Transilvaniei, si mai departe de leganulu seu neci n'a mersu, e invederatu dara, ca activitatea proiectata de unii romani d'in Sabiu si Brasieu, nu convine cu ide'a si priceperea, ce o au toti cei-a-lalti romani ardeleni despre activitatea romana; — ci pricepu acele semne de miscari, cari s'au inceputu asta-di intru statorirea programulu nationalu romanu pentru viitoriu, si acest'a, parte prin adunari locale, cercuale, etc. ca la Fagarasiu, Clusiu, Alb'a-Iuli'a, etc. parte prin pronuntiari publice in diuaristica.

Una astfelu de miscare a braviloru romani de sub mური cetatii lui Iuliu, d'in Alb'a-Iuli'a, voiu se aducu la conoscenti'a on. lectori.

Alb'a-Iuli'a, orasiu vechiu, resiedinti'a principiloru, episcopiloru si regiloru, de la fundarea ei totu cu guvernulu tienea si a t'ienutu pana la annulu mantuirei in care respiramu. Asta-di inse, s'a spartu jocari'a. Poporatiunea s'a desceptatu, sentiulu de dreptate si libertate si principulu progressarei a incinsu anim'a, a petrunsu sufletulu locuitoriloru. Crancenii luptatori va se tramita contra guvernulu actualu acestu orasiu, odinora celu mai guvernamentalu, celu mai popescu.

Anume apropiandu-se nou'a constituire a magistratulu si altoru officie orasienesci, locuitorii au t'ienutu consultari preliminarie si s'a attestatu, spre mirarea lumei, ca partea cea mai mare a deachistiloru de odinora, s'a facutu ultra t'iszaista.

Romanii, mai multu ca diumetea locuitoriloru, sub conducerea bravei inteligentie, a nume a braviloru adv. C. esieriu si Barbu, a protop. Turdosianu si Elechesiu si a mai multoru civi romani zelosi si invapaiati de sant'a cau a a romanismului, s'au adunatu in beseric'a romana gr. or. si s'au consultatu despre actiunile si t'ienuta loru facia cu organisarea officieloru epidane si a t'ienutei loru politice facia de diet'a pestana.

S'a decisu a pacta cu parti'da opositionala, intre marginile sustinerii onorei si demnitatii nationali, a dreptatii si egalii indreptat'ri. Si opositioniunea, pre bine sciindu ca numai prin spriginirea romaniloru numerosi pote ajunge trantirea privilegiatiloru si inganfatiloru deachisti de pana acum, cu bucuria va intinde romaniloru man'a fraterna si va nesuf spre indestulirea si multumirea pretensiuniloru juste si legale ale loru.

Salutamu acesta p'omire de dreptate, de-si ungurii aru fi trebuitu se dovedesca acest'a mai de multu; pre romani inse i conjuramu se fia attentii, precauti si pregatiti la ori ce invertire a evenimenteloru, ca-ci — precum ne-a invetiatu esperintia — tote potu fi inca numai vorbe gole, amagire s'eu chiaru insielare, numai fapte implinite sunt indestultorie, sunt atestate valide. De si-voru t'iené ungurii cuventulu datu si dupa reportarea victoriei, atunci apoi in credere reciproca, fia resplat'a, fia basea, pre care se se intemeeze bunastarea, se se assecuru interesele fia carei natii si a membriloru ei singurateci. Asié se fia!

Ca in treacatu fia amintitu, ca famosulu fostu prota gr.

loru este eronata. Fumulu tutunului pote da dintiloru unu coloritu galbenu ori brunu, elu nu pote inse atac'a structur'a dintelui, d'in cauza ca nu contine nici unu acidu capabilu de a descompune smaltulu seu osulu dintelui, d'in contra contine unu alcali forte, amoniacu, care neutraliseza acidele destructive.

Dintii multoru omeni sunt acoperiti de nisce concretii de colore verdiuia, galburia, ori bruna, compusa de saruri calceare alcaline (fosfatu si carbonatu de calce), cari au fostu precipitate d'in saliv'a si d'in mucii gurei descompusi prin actiunea alimenteloru acide, si cari amestecandu-se cu diferite materie organice, specialmente cu celule epiteliali (celulele cari captusiescu suprafaci'a interiora a gurei), cu infusorie si cu vegetatiuni microscopice, (bureti infinamente mici) se depune pre suprafaci'a dinteloru si i imbraca cu unu stratu petrosu. Aceste concretii prin presiunea asup'a gingieloru slabescu positiunea solida a dintelui, prin suprafaci'a inequala inlesnescu depunerea particeleloru d'in alimente, in escavatiunile loru, descompositiunea aceloru alimente, nascerea de acide si immultirea infusoriiloru si sampinoniloru; fermentatiunea partii organice a concretiiuniloru depuse pre dinti causeza o odore fetida. Asemenea dintii se desfacu cu incetulu de legaturele loru, se clatina si cadu in fine d'in cut'a loru. Prin curatirea sistematica a gurei si a dinteloru preintempanamu nascerea acestoru concretiiuni, o data formate ele reclama unu tratamentu specialu, anume departarea prin midiloco mecanice; tote cercarile de a disolva concretiiunile prin agenti chemici sunt periculose, chirurgi'a dentistica moderna dispune de instrumente sigure pentru curatirea dinteloru concretiiunii fara a se atac'a smaltulu loru.

Cultivarea igienica a dinteloru si gingieloru reclama departarea sistematica a diferiteloru necuratiei prin midiloco mecanice si prin agenti chemici, anume prin scobitori de dinti, perie, pulveri, ape de gura, sapunu.

IGIENIA DINTILORU

Igien'a dinteloru.

(Fine.)*

In gaunositatele dinteloru cariosi se gasescu de multe ori vegetatiuni (protococi) si animale (infusorie) d'in cele mai mice, cari nu se potu vede de catu cu microscopulu. Sunt mai multi ani de candu acesti organismi au fostu priviti ca cauza a cariei dinteloru, asta-di inse scim'u, ca presentia loru in cavitatea dintelui cariosu, este accidentala, ca germeii loru sunt transportati intr'ins'a prin aerulu atmosfericu, si se immultiescu acolo, ca inse adeverat'a cauza a cariarii dinteloru este actiunea chimica a acideloru. In casuri rare ea se nasce si d'in cause interiore, d'in morbi generali ai organismulu, si acest'a este cari'a adeverata dupa intiesululu scientificu alu cuventulu, care insemneza o lesiune a tiesaturei oselor provocata totu prin cause interiore, prin morbi constitutionali.

Cari'a dinteloru reclama de la inceputulu ei unu tratamentu scrupulosu. Cauta se nu se neglige punctele cele mice negre cari aparu pre suprafaci'a d'inteloi, se se cera de timpuriu intervenirea artei, ca-ci prin curatirea partii afectate cu pil'a, intr'unu modu ca se devina era neteda, pentru ca se nu inlesnesca depunerea ulterioara intr'ins'a a alimentelor, se mai conserva unu dinte cu cari'a inceputa pentru multi ani. Daca destructiunea este mai inaintata, in catu dintele a devenitu gaunosu, atunci trebuie se se curetie bine cavitatea, si se se imple cu unu corpu impermeabilu pentru aeru si pentru apa, pentru ca se se curme descompositiunea ulterioara a dintelui, si se se apere nervii lui in contra contactulu aerulu si alu liquidelor cari produc'u

*) Vedi Nr. trecutu alu „Feder.“

doreri. Acesta operatiune se numesce si asta-di plumbuirea dinteloru, d'in cauza ca s'a intrebuintiatu mai inainte plumbulu pentru implerea cavitatiloru produse prin caria; in urma dentistii s'au servitu pentru acestu scopu de o amestecatura de cadmiu cu argintu viu. Plumbulu si argintulu viu fiindu corpuri toxice (otravitore), cari cu timpulu se solvu in liquidele gurei, au fostu succesivu inlocuite prin compositiuni insolubili de mercuriu cu zincu, staniu, si alte metale, apoi prin guta-percha, si in fine prin auru. Aurulu este materialulu celu mai aptu pentru implerea dinteloru gaunosu, ca-ci elu nu se solva si nu se altereza prin contactulu cu alimentele, beuturile si saliv'a.

Cari'a dinteloru de lapte (a dinteloru provisoriu supusi la schimbare) reclama acelu-a si tratamentu scrupulosu ca cari'a dinteloru permanenti, scotrea pripita a unui dinte de lapte opresce de multe ori dezvoltarea regulata a successorulu seu definitivu, si in interesulu dinteloru permanenti cauta se conservamu pre cei supusi la schimbare pana la terminulu loru naturalu. Dintii de lapte negligati se inlocuescu ordinarmente er' prin dinti defectuosi, si acelu-a care nu s'a deprinsu d'in copilaria cu cultivarea dinteloru provisorii, cu curatirea gurei, nu va ingrigi nici de dintii lui definitivii, si nici in etatea barbat'esca nu va mantiené gur'a in starea curata ceruta de igien'a dinteloru.

Unu remediu eficace in contra odorei fetide a dinteloru cariosi este spalarea gurei cu o solutiune de hypermanganatu de potassa (cali hypermanganicu); se se faca la farmacie o solutiune concentrata a acelei sari, parte de hypermanganatu de potassa la 8 pana la 10 parti apa destilata, se se conserve, intr'o sticlutia bine astupata, si d'in acesta solutiune, care cauta se aiba o colore frumoasa violeta, se se pice 5 pana la 10 picature intr'unu micu pacharu cu 1/2 litra de apa caldica, si se se clatesca gur'a de 3 seu de 3 ori pre di cu dins'a si apoi cu apa curata.

Ideea, ca fumarea de tutunu ar' fi vatematoria dinti-

cat. si acum inspectoru scolaru P a p G u s t i éra s'a încercatu a lucrâ contra vointiei romanilor de acolo; dar' creditulu a sburatu — la Pest'a.

D'in tote părțile se exprime bucuria si dorinta de a poté salutâ câtu de curundu aici, câ in loculu celu mai neutralu, adunarea adv. rom si eventual'a adunare politica a romanilor ardeleni.

Pentru actiunea politica facia cu diet'a pestana, romanii de aici, voru se asculte mai innainte si parerea altor'a si apoi se voru alaturâ otaririi natiunei intregi, de altmenea sunt contra mergerei la Pest'a.

Solidaritate, sinceritate si incredere in lucrarea noastra, si atuncia vomu fi tari si respectati!!

De langa Sîra, (comit. Aradu) 9. Aprile, 1872.

Onorab. Redactiune! „Speranti'a" in Nr. 7. a. c. suleva cu mare seriozitate organizarea parochieloru si dotatiunea preotiloru gr. or. — Acésta necesitate e sentita generalminte intre noi, si e sentita de mai multe secle, o sentimu si adi cându se afirma câ „stindardulu invingerii fâlfaia pre murii noului Ierusalimu, si Sionulu romanu salta si se bucura" (sic.) — De la primul congressu natiunali besericescu au trecut degiá 4—5 ani si cine, macaru cu câtu de pucina energia si resolutiune a amintitu in cutare-va Sinodu eparcialu acésta problema atâtu de importante? Opiniunea 2—3 barbati de specialitate, in acestu meritu, pote câ s'a ventilatu prin gazetele nostre nationale, dar' cu pucina resolutiune si abnegatiune, si neci pâna adi nu-i vedemu efectulu; urmedia dar' câ conduit'a barbatiloru nostri chiamati altu-cum sê fie colorata. — Debue sê reflectediu nitielu la ce'a ce ni vestesce „Speranti'a" despre organizarea parochieloru si dotatiunea preotiesca. Dupa opiniunea mea aceste doue concepte aru fi unu „ce" identicu, si nu doue; prin urmare ele aru formâ numai unu obiectu de discussiune, si nu mai multe, câ-ci organizandu-se parochiele se doteza si preotii si asié afu de mare necesitate a pipâi numai medilocele, prin cari s'ar poté efeptu organizarea.

Organizarea numai atunci ar' fi mai practicabila si fâra defectu, cându poporul romanu ar' fi, asié dicundu, cam restinsu in exercerea dreptulu seu autonomu; câ adeca: sê-i se denege dreptulu de a pretinde altu preotu in loculu reposatulu; apoi sê se filize — de cum-va parochi'a e mica — altei parochie matre, de-cum-va concede acésta situatiunea topografica a loculu; éra încâtu intrevine imposibilitatea, sê se suplinésca prin altu preotu cu mai pucina calificatiune si eruditune, fie macaru si absolutu, câ-ci si acesti-a differu intre sine; de unde apoi urmêza, câ in locuri unde pâna adi sunt aplicati preoti neabsoluti si parochiele garantéza una subventiune anuală, convenienta caracterulu familiaru alu unui preotu, acolo prin Consistoriu sê se ordone alegeri noue, alegandu-se numai preoti absoluti si acésta d'in caus'a, câ vetiundu noi adi in o epoca forte critica si relatiunile poporulu romanu, facia de cele-lalte popore eterogene potriotece fiindu incurcate, cându apoi se periclită natiunea si beseric'a — celu mai scumpu tesauru alu romanulu — pentru aperarea loru, adese se pretindu ostenele, paciintia si interesare vina, cari de la neabsolutu nu le poti asceptâ pâna cându de la absolutu da! cu tota posibilitatea. — Cunoscu individi neabsoluti aplicati in

parochie de frunte, esprimandu-se, câ nu voru participâ la Reuniuni natiunale, la siedintiele comitetulu comitatensu, la alegeri de ablegati, etc., si éra cunoscu absoluti cari la tote aru participâ, inse fiindu aplicati in parochie slabe, starea materiale li lipsece, si asié siedu a casa vighiandu-si miseritatea. Sermana natiune! pâna cându vei fi asié adorata de fii-ti proprii. Éta motivulu care me face a crede, câ organizarea in estu molu pentru noi inca acú e absolutu necesaria; apoi in casu, cându neabsolutulu perdiendu-si parochi'a sa cea buna, ar' renunçia la starea preotiesca, nevoindu a se alege la alta mai slaba, cu Ddieu! veda singuru urmârile ce l'aru asceptâ; inse nime n'ar face acésta, — apoi amu poté dîce cu tota positivitaea, câ natiunea si beseric'a ar' luâ altu sboru daca nu s'ar face organizarea astfelu, atunci bietulu absolutu ar' ajunge la o sorte mai buna numai preste diece ani, pâna cându séu se ruinéza, séu stâ aproape de ruinare, si natiunea ce face? *Dixi et salvavi animam meam.*

Mariu.

VARIETATE.

*(N u m i r e.) Cetimu în diariulu oficiale „Leone Carabetiu de Banu-Mare" (Transilv.) elevu la consulatulu ostrung. d'in Alessandria este numitu vice-consule la consulatulu generale ostrung. d'in Bucuresci. — Junele diplomatu este de origine romanu; Bunu-seu au fostu protop. rom. gr. or. in Brasieu, — mosiu-seu preutu castrense (Regimentspater) si câ atare au petrecutu mai lungu timpu in Bucovin'a, éra tata-seu functionariu de statu si anume pâna la an. 1860. au fostu presedinte la tribun. sup. d'in Bud'a (Oberlandesgerichtspraes.) si câ atare bunu functionariu, dar' fricosu preste mesura, încâtu nu cutediâ sê vorbesca romanesce, câ nu cum-va sê se compromita; scosu d'in functiune si pusu la pensiune si se deschise graiulu romanescu, dar' cu tote câ socia-sa este nemtiune d'in Vien'a, prunciloru sei dede educatiune magiara, câtu acesti-a se potu considerâ câ renegati, si numai acestei impregiurari se pote atribui câ preajunele diplomatu se bucura de favorea Dlui Andrassy. — La consulatulu d'in Bucuresci este aplicatu in calitate de vice-consule si unu romanu d'in Bucovin'a, D. cav. Zot'a.

*(S t a t u t u p e n t r u p e n s i u n e a i n v e t i a t o r i l o r u p o p o r a l i.) Aladár Molnár, consiliariu de sectiune la ministeriulu de instructiune, a preucratu unu statutu detaiatu, menitu d'a regulâ pensiunarea invetiatoriloru populari, a veduveloru si orfaniloru loru. Acestu statutu, aprobatu de mai multi barbati de specialitate, nu se ingrigesce numai de invetiatorii statulu, ci de toti invetiatorii populari d'in Ungaria. — Salutâmu bun'a intentiune a dlui Molnár si dorimu, câ acestu statutu sê nu romana numai proiectatu ci câtu mai curundu sê intre in vietia si sê si reverse efectulu seu binefacatoriu a supr'a totoruru celoru chiamati d'a se ocupâ cu cultura poporulu, cu nobilisarea odrasloru tinere, si acésta fâra diferentia de nationalitate séu confessiune, fâra intentiuni meschine, d'a face d'in unu faptu dreptu, justu si ecuitabilu unu midilocu nedemnu de desnatiunalizare, o cursa clandestina in favorulu magiarismulu.

*(C a r t a p o s t a l e n o u a.) Biuroulu centralu r. ung' pentru rutele postali a edatu unu atlasu nou, care

contiene tote rutele postali astfelu, precum sunt ele asta-di croite si stabilite. Acestu atlasu are o marime de noue cole si cu 1 fl. v. a. se pote capetâ la tote directiunile postali.

*(V e r s a t u l u.) Acésta bola lipitiosa, dupa ce si-a jocalu si inca nu si-a gatatu rolulu aici in capitala Ungariei, s'a aretatu si in unele orasie d'in provincia; ba, precum cetimu in diariulu „Reforma.", in Segedinu, Ciacov'a si alte mai multe locuri a aparutu cu furia asié de mare, încâtu abié au scapatu 1—2 familie neatinsse si necercate de ea.

*(D e l e g a t i.) La sinodulu provinc. in Blasiu capitulu r. gr. c. de la Oradea-Mare, precum ni-se scrie d'acolo, au delegatu pre DD. Canonici Vasiliu Nistoru si Ionu Sabâu. — SS. Par. Eppu Selagianu nu va merge fiindu impededatu prin morbu. D. Vasiliu Iuti, parochu in Vadu, inca merge „câ theologu allu diecesei" pre cum se dîce. Acesti trei virilisti voru representâ eparchi'a intrega. S. Spiritu sê li insufe virilitate apostolica si liberalitate evangelica.

Avisu.

Toti acei domni, cari voru a participâ la adunarea totoruru Romanilor, ce se va tiené in Aradu, la 9. maiu a. c., sunt rogati sê binevoiesca a se adressâ câtu mai curundu la subscrisulu prin epistole, pentru de a ne poté orientâ si face despusetiunile necesarie.

Aradu, in 24. aprile, 1872.

Demetriu Bonciu,
presedintele Reuniunii politice natiunale d'in cottulu Aradu.

Sciri electrice.

T e h e r a n u, 22. aprile. Dupa cum comunica foi'a oficiale, si Siahulu Persiei va caletorf in lun'a lui augustu la Petrupole, Londr'a Parisu si Berolinu, si apoi se va reintorce preste Vien'a, Pest'a si Constantinopole.

V e r s a l i a, 22. aprile. Dupa una discutiune mai lunga Adunarea natiunale statori ordinea diliei ectu-modu, câ mai antâiu sê se pertratedie proiectulu de lege despre organizarea consiliulu de statu, si dupa ce'a organizarea armatei.

B u c u r e s c i, 23. aprile. In respunsulu seu la felicitările ministriloru cu ocaziunea diliei sale natale, principele Carolu si-esprimâ resolutiunea neschimbata d'a-si implinâ fara siovaire misiunea primita facia de Roman'i. Prin acésta tote faimele diarielor straine in privinti'a abdicarii principelui sunt demintite in modu eclatantu.

M a d r i d u, 23. aprile. In provinciele Navarra, Guipuscoa, Ternel, Leon-Huesca erupsera eri miscari carlistice, in fruntea caroru-a stau mai multi preoti. — In muntii d'in Toledo s'au prinsu doue bande carliste. Se vorbesce, câ ministeriulu ar' fi datu regelui consiliulu, câ sê paresesca Madridulu.

Ap'a cu care spalâmu gur'a sê nu fie prè rece. Amestecarea ei cu substantie aromatice, precum cu apa de Colonia, cu tinctura de myrha, etc., este nevatematoria.

Scobitorea de dinti are misiunea de a curatî interstii'a dintiloru de remastiele alimentelor, principalmente de fibrele de carne, cari altu-feliu aru putredf lesne in gura sub influinti'a caldurei. Form'a scobitorei cauta dara sê corespunda cu acestu scopu, sê fie lata, subitire, flexibile si nu ascutita. Scobitorile de metalu vatema lesne gingiele si sgaria chiaru smaltulu dintiloru, asemenea sgaritûre le inceputu abié visibili, devinu cu incetulu mai profunde si pregatescu destructiunea dintelui. Lemnulu si pên'a de gâsca dau materialulu celu mai aptu pentru scobitori.

Cu peri'a de dinti departâmu mucii si alimentele depuse pre suprafaci'a anteriora a dintiloru si in interstiiile loru, stimulâmu intr'unu modu mecanicu gingiele si le îndemnamu la contractiune. Cauta dara sê alegemu peri'a dupa starea in care se afla dintii si gingiele: Smaltulu morbosu alu dintiloru nu suportă frictiunea mai tare cu o peria grosa si resistanta, gingiele moi, relaxate, pucinu contractile, reclama contactulu unei perie nu prè moi. Copiiloru cauta sê li dâmu perie mai moi. Peri'a cauta sê fie bine legata, sê nu lasa perulu, pentru câ elu sê nu se infîga in interstiiile dintiloru si prin marginea gingieloru, câ sê nu fie inghititu si infiptu in paratii inghititorei si si stomachulu. Sê nu frecâmu dintii cu peri'a in directiune orizontale, ci in directiune verticale, adeca pentru dintii superiori de susu in josu, pentru cei inferiori de josu in susu, astu-felu vomu departâ mai lesne residuele alimentelor d'in interstiiile dintiloru si nu vomu vatemâ gingiele. Trebuie sê spalâmu dintii cu peri'a si pre faci'a loru posteriora. Peri'a de dinti nu este unu articolu de lusu, ci unu instrumentu neaperatu trebuinciosu pentru conservarea dintiloru. Pote câ o sê ne combata unii lectori cu aretarea, câ tieranii au

dinti buni, de-si nu se servu de perie: copii tieranulu fiindu d'in nascere mai robusti, mai pucinu resfatati de câtu locutorii urbeloru, cu o constitutiune mai forte corespunde dara si formatiunea mai solida a dintiloru. Satenulu mananca si mai pucine dulceturi de câtu orasianulu. Cu tote astea are si majoritatea sateniloru maselele stricate, si barbierii cari se ocupa cu scoterea maseleloru gasescu clientii cei mai numerosi intre sateni.

Potemu spalâ dintii completamente cu apa cu ajutorulu unei perie, séu ne potemu servi de diferite pulveri si de sapunu. Pulverea peatru dinti cauta sê implinesca patru conditiuni: sê inlesnesca prin actiunea sa mecanica departarea necuratiuniloru depuse pre dinti, sê absorba prin calitatile chemice acidele si substantiele odoranti d'in gura, sê exercite o actiune adstringenta si jonefianta a supr'a gingieloru, si sê fie destulu de fina pentru câ particulele ei sê nu sgarie smaltulu dintiloru.

Pulverea cea mai buna de dinti se prepara d'in carbuni de lemn forte fini, caroru-a se adauge pucina coge de china pulverisata. Cele mai multe pulveri de dinti de colore rosfa cari se vendu la noi in farmacie sunt vatematore, d'in cauza câ contienu diferite saruri acide (tartratu de potasa, etc.) Nici o asemenea pulvere cauta sê nu contiena aluminu (pétra acra), saruri, acide si zăcharu, ci d'in contr'a ele potu fi amestecate cu mice cantitati de substantie alcaline, precum calce, magnesie. Este indiferente pentru valoarea igienica a pulveriloru daca ele sunt aromatizate cu oleulu etericu (esentia) de rose, de scortisiora, de menta, etc. séu nu. Nu trebuie sê ceremu de la pulverea de dinti câ sê albesca dintii indata, ci d'in contr'a sunt vatematore acele pulveri, cari prin constituentele loru chemice facu dintii imediatu albi, câ-ci ele solvu si parte d'in smaltiu si pregatescu destructiunea rapede a dintiloru.

Si sapunulu ordinaru pote servi bine pentru curatirea

dintiloru, cauta inse sê nu luintrebuintiamu in tote diliele, ci numai de 2 séu de trei ori pre septemana. Mai preferabilu este sapunulu medicinalu d'in farmacie, care nu cuprinde unu esecsu de alcali. Intrebuintarea prè frecuentata a substantiiloru prè alcaline face dintii fragidii, si d'in acésta cauza suntemu in contr'a spalârii dintiloru cu cenusia de tutunu.

Parfumatarii vendu nisce apa de dinti pentru albirea dintiloru, care contiene, intre altele, si apa de chloru; acele licuide sunt periculoase dintiloru, câ-ci ataca smaltulu. Asemene sunt vatematore tote apele de gura, cea mai buna este o solutiune de hypermanganatu de potasa in apa curata.

Resumâmu cele espuse in pucine regule igienice;

1. Cauta sê nu intrebuintiamu dintii pentru lucrari mecanice, pentru cari ei nu sunt destinati de la natura, sê nu sfarimâmu cu dinsi zăcharu, semburi de prune si de caise, nici sê nu rumpemu cu dintii atia, sê nu infîgemu scobitorea cu fortia in interstiiile dintiloru.

2. Cauta sê ferimu dintii de schimbările rapedi ale temperaturiei.

3. Sê departâmu remastiele alimentelor si acidele nascute in gura prin curatirea frecuenta si sistematica a dintiloru.

4. Sê ceremu ajutorulu artei in casulu cându gingiele se deslipescu de gutulu dintelui si-lu lasa nudu, cându s'a precipitatu congregatiuni pre suprafaci'a dintelui, cându s'a formatu pre ei pete negre, escavatiuni, gaunositati mai mari, cându ei esala o odore fetida.

Dr. I. Felix.

„Foi'a Societâtii pentru cultura poporulu romanu.“

Praga, 23. aprilie. Cehii voru participa la sedinta prima a dietei, inse protestandu se voru departa in modu demonstrativu.

Toulon, 23. aprilie. Marin'a papale a incetatu d'a mai esiste.

Vashingtonu, 23 aprilie. Diariile pretindu ca guvernulu se renuncia la daunele idirecte, cari sunt condamnate de natuine si se potu sustiene numai prin pudore falsa.

Praga, 24. aprilie. Asta-di se deschise diet'a, deputatii cehi nu s'au presintatu; maresialulu tierrei, principele Auersperg, accentua in discursulu de deschidere, pronunsiatu in limb'a nemtiesca si boema, important'a missiune a dietei, d'a innaltia stindardulu legalitatii, a restabil' pacea cu imperiulu si a eschide sterilitatea de pana acuma a desbateriloru dietali.

Parisu, 24. aprilie. Goulard e numitu ministru de finantie, Teiszerecs de Bord ministru de comerciul si Barodet primariu in Lionu.

Viena, 24. aprilie. D'in Madridu se telegrafeza diariulu "Tagespresse" despre una crisa ministeriale; generalulu Zabala ar' fi dechiaratu francu regelui, ca situatiunea presinte recere imperativu presint'a lui Sagasta in fruntea cortesiloru, si nu atata in a consiliulu ministerialu.

Madridu, 24. aprilie. Cortesii se deschisera asta-di prin unu discursu de tronul alu regelui, care accentua bunele reporte cu poterile straine si spera ca catu mai curundu se va esoperu una intelegere cu scaunulu papalu. In discursulu de tronul regele multumescce armatei, marinei, vo luntariloru si gardei cetatienescei pentru serviciile offerite, accentua ca va procede fara crutiare contra conturbatoriloru pacii si ordinei, si dechiaru ca nu si va paras' necei una data postulu si nu si va uit'a de detorintiele sale.

Madridu, 24. aprilie. Scirile officiali comunica, ca rescol'a si-perde d'in terrenu, nescce bande fure imprasciate; tote fugu d'inaintea trupeloru persecutorie. Provinciele Navara', Lerid'a si Biscaia s'au pusu sub asediulu.

Parisu, 24. aprilie. Adunarea nationala accepta proiectulu de lege privitoriu la infintiarea unui juriu specialu pentru delictule de pressa, precum si proiectulu de lege despre restituirea bunuriloru principiloru Orleansi.

Viena, 25. aprilie. D'in Londra se telegrafeza diariulu "Noua pressa libera": "Unu telegramu d'in Havann'a comunica d'in Messicu cu datulu 23. l. c. Truppele guvernamentali au reocupatu cetatea Zavateze, Maza'lantul se afla inca in posesiunea insurgentiloru; la Ladun'a s'au adunatu masse insemnate de insurgenti.

Table with 4 columns: Item, Price, Item, Price. Includes 'Bursa de Viena de la 24. aprilie, 1872.', '5% metall.', 'Imprum. nat.', 'Sorti d'in 1860', 'Act. de banca', 'Act. inst. cred.', 'Londra', 'Argintu', 'Galbenu', 'Napoleon'd'or'.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

Sifilitic'a si impotentia, fia vechie seu de curundu nascute, se voru trata dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. E. R. n. s. t. Pest'a, strad'a idoliloru nr. 6., etagiulu II., usi'a ur. 15., de la 2-5 ore dupa media-di. Aceste morburu se trateza a dese ori i modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acest'a se face numai spre ajungerea unui resultat momentanu.

Advertisement for A. Friedmann, Vienn'a, Praterstrasse, 26. Features an illustration of an umbrella and text: '20.000 bucati de umbrelle!', 'Sehon gut und billig!', 'Umbrelle Somerschne', 'Depositu principalo'.

Advertisement for A. Friedmann, Vienn'a, Praterstrasse, 26. Lists various products and prices: 'Umbrelle de primavere', 'Umbrelle mari', 'Umbrelle pentru dame', 'Elegantia suprema!', 'Umbrelle Frou-Frou', 'Umbrelle pentru domni', 'Plouarie'.

Singurul deposit de inventiuni noue in Austria.

Large advertisement for A. Friedmann's inventions in Austria. Includes sections: 'Admonitiune. Past'a Pampadour', 'Tote sunt cu potentia!', 'Pravul de spalatu', 'Tinta magica', 'Medi-locu practic pentru a scuti pantalonii', 'Celu mai nou pravu pentru rugina', 'Lustru (lacu) de pele englesu', 'Celu liquidu', 'Imbracaminte de patu, fara mirosu si nepenetrabile', 'Eteru de unsoare saponina c. r. priv. delatura', 'Cimentu (lutu) universalu de Parisu servecce', 'Perle de dinti electrice', 'Marce de sigilate epistole', 'Oleulu de nuc este celu mai bunu pentru a tinea perulu in stare recenta', 'Nouele masine de a prinde pureci'.

Admonitiune. De-ora-ce numitii articli se si falsifica, atragu atentiunea onorab. publicu, ca numai in depositulu subscrisului se potu afla curati. List'a pretiuriloru totoruru objectelor, ce se afla in depositu, se da gratis. Totu-una-data facu atenti pre onorab. locuitoru d'in provincia a supr'a departementulu meu de comisiune, este uniculu in felulu acestu-a, care esecuta iute si efitnu ori-ce comisiuni, in ori-ce privintia, este deci de recomandat la numeroase comandari.

A. FRIEDMANN in Vienn'a, Praterstrasse Nr. 26.